

Bibliografická příloha Národopisné revue č. 3

ZDENKA JELÍNKOVÁ

**Ústav lidové kultury
Strážnice
1992**

ZDENKA JELÍNKOVÁ

(31. 3. 1920 Velká nad Veličkou)

Po studii na gymnáziu ve Strážnici (1931-1934) a v Brně (1934-1939) se zapsala na Masarykovu univerzitu (obor francouzština a tělesná výchova). Uzavření vysokých škol jí návštěvu znemožnilo. Během války absolvovala cvičitelskou školu Československé obce sokolské v Praze (1940) a v roce 1942 složila doplňkovou maturitu na učitelském ústavu. Její první pedagogické působiště bylo v Kuželově (vedoucí v dětském zemědělském útulku), postupně učila na školách v Lipově (1942-1944), v Nové Lhotě (1944-1945), v Ochoze u Brna (1945), v Bukovince (1945), v Olbramovicích (1945-1946) a v Třebíči (1946-1950). V roce 1950 se stala odbornou pracovnící Státního ústavu pro lidovou píseň v Brně (nyní ÚEF ČSAV), kde působila až do svého odchodu do důchodu v roce 1980.

Oblasti zájmu Zdenky Jelínkové se dají vyčlenit zhruba do tří základních okruhů - sběratelského, odborného národopisného a metodického. Nelze je však od sebe oddělit, v mnohém se prolínají.

Svou sběratelskou pozornost obracela Zdenka Jelínková v souvislosti s pedagogickou činností nejprve k dětskému folklóru. Vytěžila z ní v pozdějších letech některé své sbírky a studie (Dětské hry a říkadla z Horňácka - 1954, Zbytky jarních chorovodů v dětských hrách na Horňácku - 1961). Hlavní těžiště práce však brzy přesunula k tanečnímu folklóru. První uveřejněné taneční sběry byly z Hustopečska (1950). Rychle následovaly materiály z dalších oblastí a ve druhé polovině padesátých let důležité sbírky z Horňácka (1956), Uherskobrodka (1957) a Kopanic (1957). V té době se Zdenka Jelínková teoreticky soustředila na

problematiku točivých tanců, a to jak na jejich zápis (1956), tak na jejich ucelené shrnutí a rozbor (1959). V šedesátých letech podobným způsobem zmapovala výskyt chorovodových tanců a kol na území naší republiky. Publikacemi svých sběrů pokrývala stále více regionů - Valašskokloboucko (1960 - spolu s Karlem Vetterlem), Podluží (1962) a Horňácko (v roce 1966 přispěla do stejnojmenné monografie). Podílela se také na přípravě kapitoly o lidovém tanci v Československé vlastivědě (1968). V sedmdesátých letech vznikly práce většinou opět regionálně pojaté (k některým oblastem se autorka vracela několikrát). Věnovala se rovněž monografickým tanečním studiím - zatačaná (1975), kulaná (1978), lašský a slezský tanec smyk (1978), valašský odzemek (1978) - které předeslala už na počátku šedesátých let svou prací o ostatkovém tanci konopice na Horňácku (1962). V následujícím období se soustředila, kromě zpracování mnoha nových sběrů (např. Vizovsko, Uherskohradištsko, Hřčava aj.), na témata dílčí (královničky - 1988, moravské a slezské zbojnické tance - 1988) a obracela se ke starším rukopisným, tištěným i ikonografickým pramenům (tanec na Brněnsku v pramenech 19. století - 1980; rukopisná pozůstalost a lidový tanec v díle Františka Bartoše - 1987, 1988). Zúročila rovněž svou dlouholetou badatelskou práci v rodném kraji a vydala monografii tance horňácká sedlácká (1983) a čtyřdílnou publikaci tanců z Horňácka (1978, 1980, 1985, 1990).

V sedmdesátých a osmdesátých letech kulminovala autorčina činnost recenzní a zpravodajská v odborném a denním tisku, která byla do velké míry spojena s jejím metodickým působením (od roku 1952 je dodnes nepřetržitě předsedkyní Krajského poradního sboru pro soubory lidových písní a tanců, nyní Moravsko-slezského folklórního poradního sboru). Tato aktivita byla a je pevně provázána s odbornou a organizační účastí Zdenky Jelínkové na folklórních festivalech ve Strážnici, ve Velké nad Veličkou (Horňácké slavnosti a Mladé Horňácko), v Troubsku a v Brně. Do výčtu činnosti je třeba také zahrnout přípravu a vedení odborných kursů lidového tance, kde se plně prolínají její teoretické a praktické znalosti.

Martina Pavlicová

NAD DÍLEM ZDENKY JELÍNKOVÉ

Až teprve romantismus na přelomu 18. a 19. století objevil život a umění lidu - kulturu, obyčeje, kroje, písně, pohádky, pověsti a tance. Nalezl v nich národní, slovanské a demokratické hodnoty. V českém a slovenském obrození se lidové umění a kultura staly vzorem a základem celého národního umění. Od počátku 19. století se počaly soustavně sbírat folklórní doklady, vycházely sbírky písní, pohádek, pověstí i dětského folklóru a rozvíjelo se odborné bádání. Zájem o jednotlivé obory folklóru se nerozmáhal však současně, nýbrž postupně. Mělo to různé příčiny: někdy se v tom promítalo dobové romantické hodnocení, jindy však taky obtíže při záznamu toho nebo onoho folklórního projevu.

Soustavný sběratelský zájem o dětský folklór se v české folkloristice probouzel později než zájem o lidovou píseň, pohádky a pověsti. A ještě později přišel na řadu sběr tanců. Až na konci století vyšla monografie Čeňka Zírta *Jak se kdy v Čechách tancovalo* (1895), vycházející z historických dokladů; samostatná sbírka, založená na terénním sběru, byla až sbírka Josefa Vycpálka *České tance* (1921).

Pozornost k dětskému folklóru se v českých zemích intenzivně projevila na konci 19. století; když zápisy tanců, poznámky o lidových tancích v některých písňových sbírkách nebo časopisech vycházely už v 19. století, ještě v první polovině našeho století bylo soustavné odborné sbírání lidových tanců v plenkách: hlavní práci na tomto poli bylo třeba ještě uskutečnit. Této práce se na Moravě a ve Slezsku ujala Zdenka Jelínková.

Tradice sběru, vydávání a bádání nad dětským folklórem má v českém národopise starší tradici, která jde do poloviny 19. století (J. Fejfalík, Š. Bačkora). Zejména však průkopnická kniha F. Bartoše *Naše děti* (1888) znamenala soustavný počátek sběru. Na tomto poli, vyvolala několik edicí z jednotlivých regionů (K. Procházka, M. Václavek, J. Vyhlídal ad.). Z. Jelínková pokračovala v této tradici a její rozsáhlé sběry z různých regionů Moravy doplňují to, co víme o říkadlech, hrách a jiných projevech dětí; tyto sběry a edice pocházejí hlavně ze slováckého Hornácka, Dolňácka, Podluží, Valašska, západní Moravy, Brněnska. Že onen přínos k poznání dětského folklóru se nedá pominout, je vidět z toho, že zapsala kolem 5000 variant dětského folklóru, říkadel, her a tanečních her. Zabývala se také otázkou, jak čerpat z dětského folklóru v práci dětských kroužků a souborů (K otázkám dětského folklóru, K práci dětských souborů lidových písní a tanců, Dětský folklór a práce v dětském folklórním kroužku). Vždyť k tomu měla dlouholeté zkušenosti z konkrétní práce v různých dětských souborech i jako učitelka tělesné výchovy a vedoucí tanečních a dětských školení.

Naproti tomu Z. Jelínková udělala pro sběr a ediční podchycení lidového tance základní práci a mám za to, že na tomto poli můžeme její vklad srovnávat se základními písňovými sběry a edicemi Františka Sušila a Františka Bartoše. Vždyť zapsala asi na 5000 variant lidových tanců! Sbírala a vydávala tance podle jednotlivých regionů Moravy a Slezska. Prošla vlastně všechny moravské oblasti. Vyhnula se jen těm, kde po válce sbírali místní sběratelé a znalci lidového tance - jako Milada Bimková na Kyjovsku, Ludmila Mátlková-Uhrová na Hané (zde Jelínková se věnovala spíš okrajovým oblastem), Hana Podešvová-Dymerová na Opavsku nebo Vincenc Socha na Lašsku. Spolupráce s jiným sběrateli tanců a písní je pro činnost Z. Jelínkové příznačná, vždyť třeba Ivo Stolařík ji přizval ke spolupráci, když sbíral folklórní a etnografický materiál pro monografii goralské vesnice Hřčava na Jablunkovsku. Z. Jelínková vždycky dbala, aby se sebraný materiál - alespoň ve výběru - dostal na veřejnost a mohl sloužit odbornému bádání i souborům.

Tyto publikace mají různou podobu - někdy se podařilo připravit obsáhlý soubor tanců z určité oblasti s důkladným rozbořem, jako třeba v Lidových písních a tancích z Valaškokloboucka nebo v monografii Horňácko, jindy se tyto materiály objevily jako rozmnožované tisky určené především pro souborovou praxi. Jelínková vytvořila základ k poznání taneční tradice na Slovácku (na Horňácku, Uherskohradištsku, Podluží, Kopanicích, Hustopečsku), na Valašsku (Valaškokloboucku, Vsacku, Vizovsku, Rožnovsku, Zlínsku, Rusavě), na Luhačovičském Zálesí, Hostýnském Záhoří, na Lašsku, Těšínsku (Jablunkovsku, Hřčavě), na západní Moravě (Telečsku, Velkomeziříčsku, Nedvědicu, Olešnicku, Kunštátsku, Velkobítešsku, Bystřicku, Tišnovsku, Žďársku, Novoměstsku), na Drahanské vysočině, Brněnsku i na jižní Moravě (Znojemsku), Moravskokrumlovsku.

Některým vybraným tanečním projevům však věnovala důkladné rozbořy. Příkladem tohoto postupu je monografie horňácká sedlácká z rodného kraje, ale patří sem ještě další podobné monografické publikace o točivých tancích, zatáčaném, zavádce a skočné, ověnžoku, dívčích kolech, královnickách, ostatkovém tanci "konopice", chorovodech, zbojnických tradicích. Třebaže těžiště sběru a bádání Z. Jelínkové spočívalo na aktuální tradici, kterou mohla zachytit od žijících pamětníků, její znalosti jí dávaly předpoklady, aby mohla vytěžit nové pohledy na historii lidového tance na Moravě a ve Slezsku (Neznámý pramen o hanáckých tancích z konce 19. století, Lidový tanec na Horácku, Lidový tanec na Moravě a ve Slezsku ve sběratelském a publikačním díle Františka Bartoše), nebo aby mohla uvažovat o lidovém tanci a filmu a samozřejmě nastínit zeměpis lidového tance na moravském a slezském území, jako to učinila v encyklopedickém svazku Lidová kultura, ale i jinde.

Z. Jelínková začínala sbírat lidové tance a dětský folklór jako učitelka, tedy jako místní sběratel, který se zajímá o lidovou kulturu, o lidové umění, o folklór. Vždyť pocházela z Horňácka, kde ještě tyto tradice žijí; osobně znala nejen významné zpěváky, tanečníky, vypravěče. Snažila se jít po stopách menších i významných sběratelů Horňácka i celého Slovácka,

Valašska i jiných moravských regionů, jako byl Martin Zeman, Vladimír Úlehla, Hynek Bím, Františka Kyselková, Lucie Bakešová a jiní. Snad je v této souvislosti příznačné, že když na počátku války začala učit v Lipově, tamnější ředitel školy František Flanderka ji povzbuzoval ke sběru dětského folklóru a tanců; jeho otec, taky učitel, kdysi patřil k přispěvovatelům Bartošových sbírek z Jaktáfe na Opavsku.

Tajemství sběratelského úspěchu Z. Jelínkové spočívá především v neúnavné pili, oddanosti věci a odříkání. Když našla pamětníka, který tanec znal, neúnavně s ním besedovala, připomínala mu tance, které v místě žily, znovu a znovu se vracela k příležitostem, písním a prostředí, v němž ten nebo onen tanec žil. Jako výborná tanečnice se tanec nebo kroky snažila naučit, aby pronikla do jeho ducha a struktury. Známé tanečníky a tanečnice navštěvovala někdy i mnohokrát, aby si zápisy znovu ověřila. A kolik takových pamětníků starého tance poznala! V jejích záznamech se spojovala znalost prostředí a místního života a kultury i praktická znalost tance.

Z. Jelínková vždycky spojovala sběr, ediční činnost a odborné bádání s činností popularizační, s praktickou instruktážní prací v souborech a na festivalech. Tento postoj nikdy neopustila. To vidíme už na počátku, kdy za války založila dětský folklórní kroužek v Lipově a zároveň počala sbírat místní horňácký folklór; tento sběr se stal základem její první sbírky Dětské hry a říkadla z Horňácka. Souvislost mezi sběrem a bádáním na jedné straně, a praktickou činností ve folklórních souborech trvá od té doby až do dneška. Dalo by se říci, že sběratelské akce a taneční edice vytvářejí jakési východisko a základ praktické činnosti. Za jakýsi most mezi těmito dvěma oblastmi můžeme považovat metodické příručky o práci ve folklórních souborech, ať už dětských anebo dospělých.

Z jednoty mezi sběrem a edičním využitím zaznamenaných dokladů lidových tanců a dětského folklóru na jedné straně a praktickou činností na straně druhé, vyplývá a pramení pojetí, jaký materiál využívat, když se písně, tance nebo hry předvádějí v krojích na jevišti nebo na festivalech. Z. Jelínková na tuto základní otázku odpovídá, že každý soubor má se opírat hlavně

a především o písně, tanec a hry toho regionu, odkud tyto soubory pocházejí, z vesnice, kde žijí nebo z úžšího nebo širšího okolí. Takové písně, tance nebo hry jsou jim nejbližší a odpovídají povaze kraje. Práce v souborech lidových písní a tanců se tím stává výchovou ke zdravému a živému regionalismu, učí poznávat tradice a jednu stránku domova. Pro hlavní směr souborového hnutí to znamenalo, že se do souborů dostával bohatší a pestřejší materiál z nejrůznějších regionů, že skupiny a soubory dětí i dospělých předváděly místní a regionální písně, tance a hry s mnoha variantami. Tím se mohlo čelit jednomu z největších nebezpečí souborového hnutí a vůbec celého folklorismu - totiž nivelizaci autentické folklórní tradice. Jak víme, vlastní, původní folklór a celá lidová kultura je místně a regionálně diferencovaná, liší se místo od místa, kraj od kraje. Naproti tomu folklorismus je součástí "vysoké" kultury a šíří se většinou prostředky masové komunikace, a to má sklon k jednotným, univerzálním kulturním formám.

Někdy nám může připadat, že základní pojetí, aby se práce folklórních souborů opírala o místní a regionální materiál, je přirozené a evidentní; na druhé straně však vidíme, že v některých jiných zemích se tento princip tak zřetelně neprosadil. Z této zásady těží soubory na Moravě, ve Slezsku a v Čechách až podnes: je to zásluhou Z. Jelínkové a dalších odborníků, jako byli František Bonuš, Hannah Laudová, Hana Podešvová a jiní, že onen princip se stal normou souborového hnutí. Z. Jelínková jej neúnavně prosazovala v různých člancích, diskusích, na školeních a instruktážích u souborů.

Znalost autentické folklórní tradice, tanců, říkadel a dětských her a úcta k původnímu projevu vedla Z. Jelínkovou také k tomu, že žádala, aby projev v souborech lidových písní a tanců nejen vycházel z místní a regionální tradice, ale aby se vždycky opíral o původní, osobní folklórní projev. Je pochopitelné, že projev tanečního souboru na jevišti potřebuje vždycky alespoň nejjednodušší jevištní, divadelní uspořádání, kompozici, zkrátka jevištní choreografii. Podle Z. Jelínkové by však taková choreografie neměla zcela překrývat a zastírat původní folklórní projev; to už je

úlohou uměleckých profesionálních forem, pro něž je autentická folklórní tradice inspirací k autonomním a volným výtvorům. Na jednom místě napsala: "Avšak sebevyšší stupeň umělecké abstrakce nesmí u souborů lidových písní a tanců postrádat bezpečnou znalost původního tanečního a hudebního materiálu ...". Člen folklórního souboru by měl umět zazpívat píseň a zatančit tanec tak, jak je kdysi zpívali a tancovali původní nositelé; a měli by si také umět zazpívat a zatančit nejen pro diváky, ale taky pro vlastní potěšení a zábavu, jak to kdysi bylo zvykem. Tato znalost původních autentických forem se projevila nejen na monografiích některých tanců, ale taky v tom, že se stala úspěšnou a ideální autorkou "klenotnicových" pořadů na strážnickém festivalu, ale i mnoha regionálních programů ve Strážnici i na Hornácku, Brněnsku, Podluží, na Hané, Slovácku, Valašsku, Horácku: tedy těch programů, které usilovaly podat lidové tance a písně v autentické formě a od původních nositelů.

Odborné dílo Z. Jelínkové, jak přesvědčivě ukazuje tato bibliografie, je mimořádně bohaté a soustředěné k jednomu předmětu: k dětskému folklóru a lidovému tanci. Zejména v dokumentaci, výzkumu i popularizaci lidového tance na Moravě a ve Slezsku vykonala práci zakladatelskou.

Oldřich Sirovátka

I. SBÍRKY, STUDIE A POPISY TANEČNÍHO FOLKLÓRU

I. 1. Mimo území Československa

Serbska reja.

Lětopis Instituta za serbski ludospyt. Rjad C, 1959 - 1960, č. 4, s. 58 - 79.

I. 2. Z území Československa

[*Lidový tanec v Československu.*]

In: Referat frá Folkedanssymposiet på fana Folkehøgskule 18. - 20. juni 1970. Korleis presentera Folkedans? Tredje internasjonale folkedansgilde i Bergen 1970, s. 41 - 46.

La danse populaire en Bohême, en Moravie et en Silésie.
Paris - Prague. Revue de l'Association France - Tchécoslovaquie. Praha 1963, zvláštní číslo 17 - 18: Art populaire de Bohême, de Moravie et de Silésie, nestr.

Narodnyje tancy.

In: Narody mira. Narody zarubežnoj Jevropy I. Moskva, Nauka 1964, s. 223.

Lidový tanec.

In: Československá vltivěda III. Lidová kultura. Praha, Orbis 1968, s. 364 - 390. Spolu s H. Laudovou a H. Podešvovou.

Arten und Formen der Hochzeitstänze in der Tschechoslowakei.

In: Zbornik XII. Kongresa jugoslovanskih folkloristov Celje 1965. Ljubljana 1968, s. 243 - 247.

Točivé tance.

Zvláštní otisk Národopisného sborníku KVÚ I. - 1959. Gottwaldov, Krajské nakladatelství 1959. (Přetištěno in: Lidová kultura východní Moravy I. Gottwaldov, Krajské nakladatelství 1960, s. 103 - 161).

Kola a chorovody.

Praha, Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti 1960.

Kola, chorovody a chorovodové hry. Příspěvek ke klasifikaci z hlediska choreografických forem.

In: Antológia východoslovenského folklóru. Príspevky zo seminára. Košice, Krajské osvetové stredisko 1988, s. 83 - 88.

Choreografické typy chorovodů, kol a chorovodových her na území ČSSR (Příspěvek k systematice lidových tanců).

Věstník Národopisné společnosti československé při Československé akademii věd a Slovenskej národopisnej spoločnosti pri Slovenskej akademii vied 1967, č. 1 - 2, s. 3 - 48.

Morava a Slezsko

O výzkumu lidových tanců na Moravě a ve Slezsku.

In: Lidový tanec, píseň a hudba v tradici a v současné praxi. Sborník příspěvků z 12. etnomuzikologického semináře (Valtice, 17. - 19. května 1982). Brno, Krajské kulturní středisko 1983, s. 25 - 37.

Lidový tanec na Moravě a ve Slezsku ve sběratelském a publikačním díle Františka Bartoše.

Slovácko 30, 1988, s. 147 - 154

Zprávy o lidovém tanci a hudbě na Moravě a ve Slezsku v Bartošově pozůstalosti (Z nepublikovaných archivních pramenů ve Státním archívu v Brně).

Slovácko 29, 1987, s. 89 - 106

Der altertümliche Bauern- und Hirtenpaartanz auf dem Gebiet Mährens und Schlesiens in der Tschechoslowakei.

In: Der ältere Paartanz in Europa. Stockholm 1980, s. 123 - 151.

Zbojnické tance na Moravě a ve Slezsku.

Slovenský národopis 36, 1988, s. 509 - 518.

Lidové tance na Moravě.

Edice kulturního materiálu ČSM. Sv. 4. Praha, Mladá fronta 1951, s. 71 - 79. (Přetištěno s drobnými úpravami: Moravské tance. Naša práca 1, 1951, č. 11, s. 56 - 62).

Ludové tance na Morave.

Hudba, spev, tanec 2, 1951, s. 194 - 195.

Slámečková a příbuzné tance z Moravy.

Lidová tvořivost 11, 1960, s. 184 - 186.

[Popisy tanců.]

In: L. Janáček, Pět moravských tanců. Rev. O. a F. Hrabalovi. Praha, Supraphon 1979.

Z tanečních zápisů Leoše Janáčka.

Lidová tvořivost 6, 1955, s. 115 - 116, 137. Spolu s R. Kubešem.

Moravské Horácko a Podhorácko

Dívčí kola na západní Moravě.

Lidová tvořivost 6, 1955, s. 165 - 166.

Horácké tance a písně.

In: Třebíčsko v tanci, zvycích a nářečí. Třebíč, Okresní pedagogický sbor 1949, s. 1 - 13.

Horácké tance I.

Havlíčkův Brod, Krajské nakladatelství 1956. Spolu s R. Kubešem.

Horácké lidové tance.

Jihlava, Krajská poradna lidové umělecké tvořivosti 1954.

Lidové tance na Horácku.

Edice kulturního materiálu ČSM. Sv. 4. Praha, Mladá fronta 1950, s. 79 - 93.

Lidové tance na Horácku.

Tělesná výchova mládeže 17, 1950 - 1951, s. 60 - 63.

Lidový tanec na Horácku.

In: Lidová píseň, hudba a tanec. Místo, funkce, proměny. Sborník příspěvků ze 16. etnomuzikologického semináře (Jihlava, 23. - 25. září 1986). Brno, Krajské kulturní středisko 1987, s. 23 - 39.

Zpráva o nejstarším zjištěném vyobrazení horáckých tanců.

Český lid 48, 1961, s. 35 - 36.

Horácké tance z Novoměstska, Jihlavska, Velkomeziříčska, Telečska, Třebíčska a Poličska.

Jihlava, Krajská poradna lidové umělecké tvořivosti 1953.

Horácké tance z Telečska, Třeštska a Dačicka. (3 sv.)

Jihlava, Okresní kulturní středisko 1989.

Lidové tance z Nedvědice, Olešnicka a Kunštátska.

Žďár nad Sázavou, Okresní kulturní středisko 1988.

Tance ze Žďárska. (2 sv.)

Žďár nad Sázavou, Okresní kulturní středisko 1986.

Lidové tance z Velkomeziříčska.

Třebíč, Okresní kulturní středisko B. Václavka 1980.

Lidové tance z Tišnovska.

Lidová tvořivost 6, 1955, s. 212 - 214. Spolu s R. Kubešem.

Lidové tance z Tišnovska.

Brno, Okresní kulturní středisko Brno - venkov 1989.

Královničky z Tišnovska a Velkobítešska.

Brno, Okresní kulturní středisko Brno - venkov 1988.

Křížák (Od Velkého Meziříčí).

In: F. Bonuš, O nové společenské tance. Lidová tvořivost 2, 1951, s. 253.

Tance ze Znojemska.

Lidová tvořivost 7, 1956, s. 138 - 139. Spolu s R. Kubešem.

Brněnsko a Malá Haná

Lidový tanec v Brně a na Brněnsku v pramenech 19. století (Metodický materiál pro potřeby vedoucích a instruktorů souborů lidových písní a tanců).

Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna 1980¹; 1983².

Lidový tanec ve velkém Brně a na Brněnsku.

In: Brno v minulosti a dnes I, 1959, s. 168 - 177. .

Lidové tance a taneční hry na Brněnsku (Metodický materiál pro potřeby vedoucích a instruktorů lidových písní a tanců).

Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna 1974¹; 1978².

Lidové tance z Brněnska, Hané a Horácka (Metodický materiál ke školení vedoucích souborů písní a tanců v Lomnici u Tišnova).

Brno, Krajský dům osvěty 1959. Spolu s L. Mátlovou.

Kola, reje a taneční hry na Brněnsku a Oslavansku.

Brno, Krajský dům osvěty [1958].

Lidové tance z Oslavanska. Lidové tance z Rudy na Moravě.

In: *Náš kahan září*. Sborník pro soubory Lidové tvořivosti. Praha, Ústřední dům lidové tvořivosti 1955, s. 79 - 85, 86 - 87. (Má být.)

Tance z Náměštska a Oslavanska.

Třebíč, Okresní kulturní středisko 1976.

Zaniklý svatební tanec "Šlapání klobouku" na Náměštsku, Moravskokrumlovsku a v přilehlých územích.

Naším Krajem 2 - 1990. Vlastivědné čtení o jihozápadní Moravě. Třebíč, Západomoravské muzeum 1990, s. 44 - 51.

Lidové tance z Boskovička I., II.

Vlastivědné listy z Boskovička. Boskovice, Osvětové oddělení Okresního národního výboru 1952, nestr.

Lidové tance z Kořence.

Lidová tvořivost 7, 1956, s. 18 - 19.

Zvyky, písně, tance a hry z Babic u Brna.

Brno, Okresní kulturní středisko Brno - venkov 1986.

Haná, hostýnské a lipenské Záhoří

Neznámý pramen o hanáckých tancích z konce 19. století.

Národopisné aktuality 12, 1975, s. 241 - 245.

Lidový tanec na Hané a v přilehlých oblastech. Druhy hanáckých tanců, vzájemné vztahy mezi tanci v jednotlivých území Hané, vazby a vztahy historické.

Olomouc, Okresní kulturní středisko 1991.

Příspěvky k výzkumu lidové písně a tance na hostýnském Záhoří. II. Zápisy lidových tanců z Osíčka a Příkaz.

Časopis Moravského musea 38, 1953, s. 63 - 82. Spolu s L. Kunzem.

Lidové tance na hostýnském Záhoří (Příspěvky k výzkumu lidové písně a tance na hostýnském Záhoří. III.).

In: Sborník Krajského vlastivědného muzea v Olomouci (SLUKO). Oddíl B, společenské vědy - III / 1955. Olomouc, Krajské nakladatelství 1958. Spolu s L. Kunzem.

Lidové tance na hostýnském Záhoří.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1978. Spolu s L. Kunzem.

Tance ze Záhoří. Zápisy Z. Jelínkové a L. Kunze z Loukova a Osíčka. Lidová tvořivost 7, 1956, s. 88 - 89.

Slovácko

Lidové tance na Slovácku.

Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954.

Tanec klátková na Slovácku.

Hodonín, Okresní kulturní středisko 1981.

Tanec.

In: Hornácko. Život a kultura lidu na moravsko-slovenském pomezí v oblasti Bílých Karpat. Brno, Blok 1966, s. 431 - 462, 528 - 531.

Lidové tance na Hornácku.

Strážnice, Krajské středisko lidového umění 1961.

Tance z Hornácka I. Velká nad Veličkou, Javorník.

Hodonín, Okresní kulturní středisko [1978].

Tance z Hornácka 2. Lipov, Louka.

Hodonín, Okresní kulturní středisko [1980].

Tance z Hornácka III. Suchov a Suchovské Mlýny.

Hodonín, Okresní kulturní středisko 1985.

Tance z Hornácka IV. Nová Lhota, Vápenky.

Hodonín, Okresní kulturní středisko 1990.

Hornácká sedlácká. Monografie lidového tance.

Hodonín, Okresní kulturní středisko 1983.

Ostatkový tanec "konopice" v Nové Lhotě na Hornácku.

Československá etnografie 10, 1962, s. 127 - 165.

Lidové tance z Kopanic.

Brno, Krajský dům osvěty 1957.

Lidové tance na Podluží (Zpráva o výsledcích průzkumu lidových tanců na Podluží).

In: Rad Kongresa folklorista Jugoslavijske u Zaječaru i Negotinu 1958. Beograd 1960, s. 217 - 224.

Lidové tance a taneční hry na Podluží.

Strážnice, Krajské středisko lidového umění 1962.

Tanec.

In: Náš kraj. Folklor, obyčej, historie, nářečí a jména v tradici a současnosti družstevních vesnic Moravská Nová Ves, Hrušky, Týnec a Tvrdonice. Moravská Nová Ves - Brno, JZD Jana Černého se sídlem v Moravské

Nové Vsi a Muzejní a vlastivědná společnost v Brně 1982, s. 193 - 217.

Lidové tance z Hustopečska a Břeclavska.

Praha, Ústřední dům lidové tvořivosti 1955.

Hody a lidové tance na Hustopečsku.

In: H. Bím, Lidové písně z Hustopečska. Praha - Brno, Orbis 1950, s. 31 - 36.

Zavádka a skočná I.

Břeclav, Okresní kulturní středisko [1984].

Zavádka a skočná II. Písně.

Břeclav, Okresní kulturní středisko 1986. Spolu s F. Macinkou.

Lidový tanec ve Strážnici a na Strážnicku.

In: Venkovské město I. Uherské Hradiště, Slováké muzeum v Uherském Hradišti a Ústav lidového umění ve Strážnici 1986, s. 133 - 138.

Tanec kose a nebožtík na Strážnicku.

In: Tancem a písní. Hodonín, Okresní kulturní středisko 1978, s. 33 - 44.

Slavík. Pávička.

In: Tancem a písní. Hodonín, Okresní kulturní středisko 1976, s. 13 - 15, 16 - 17.

Tance z Hovorán. Lidové tance z Hovorán.

Lidová tvořivost 9, 1958, s. 64 - 65, 113 - 115.

Tance z Uherskohradištska. Staré Město, Mařatice.

Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna. Spolu s L. Košíkovou a J. Poláškovou.

Lidové tance z Uherskobrodsko.

Brno, Krajský dům osvěty 1957.

Popis fašankového tance z Komně.

In: Historický sborník (Studie historické a etnografické). Řada společenských věd č. 13. Gottwaldov, Krajské muzeum 1957, s. 125 - 129.

Luhačovické Zálesí

Sedlcká a příbuzné tance na luhačovickém Zálesí.

In: J. Černík, *Záleské písně z okolí Luhačovic*. Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1957, s. 31 - 41.

Záleské tance I. Tance točivé.

Brno, Krajské kulturní středisko 1977¹; Ostrava, [Krajské kulturní středisko] 1980².

Valašsko

Tance ze severní Moravy.

Lidová tvořivost 6, 1955, s. 232 - 233. Spolu s R. Kubešem.

Valašské lidové tance.

Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954.

Lidové tance na Valašsku.

Dolina Urgatina 5, 1951, s. 8 - 15.

Lidový tanec na Valašsku. Přednáška pro účastníky studia valašského tance. Vsetín - Rožnov pod Radhoštěm 1990 - 1992.

Vsetín, Okresní kulturní středisko 1990.

Valašské lidové hry.

Naše Valašsko 14, 1951, s. 125 - 128.

Figurální tance a taneční hry.

Obřadní tance. Skákání na konopě.

Tance na Valašskokloboucku.

In: K. Vetterl, *Lidové písně a tance z Valašskokloboucka II*. Praha, Československá akademie věd 1960, s. 308 - 353, 354 - 355, 360 - 387.

Figurální tance z Valašskokloboucka.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1977.

Lidové tance z Vizovska I.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1984.

Lidové tance Podřevnicka.

Podřevnicko 1, 1967, č. 2, s. 43 - 47.

Lidové tance Podřevnicka.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1977.

Lidové tance z Fryštácka.

Lidová tvořivost 8, 1957, s. 182 - 183.

Lidové tance z Ostraty (Dolní Vsi u Fryštáku).

Podřevnicko 2, 1968, s. 29 - 33.

Tanec Alexandr na Fryštácku.

Podřevnicko 3, 1969, č. 1 - 2, s. 54 - 57.

Lidové tance z Rožnovska.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko [1978].

Lidové tance ze Vsacka I. Valašská Polanka, Lužná, Neratov.

Vsetín, Okresní kulturní středisko [1991].

Lidové tance z Rusavy.

Brno, Krajské kulturně osvětové středisko 1967¹; Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1988². (Druhé vydání - pod názvem *Tance z Rusavy*.)

Rusavské křížáky.

Valašsko 7, 1958, s. 121 - 124.

Valaská z Rusavy.

Valašsko 4, 1955, s. 57 - 62.

Valaská z Lužné.

Valašsko 6, 1957, s. 40 - 46.

Točená - valaská z Jasénky.

Zpravodaj III, Strážnice [1963], s. [4 - 8].

Zatáčaný.

Praha, Ústav pro kulturně výchovnou činnost 1975.

Kůlaná.

Praha, Ústav pro kulturně výchovnou činnost 1978.

Valašský odzemek.

Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1979. Ve spolupráci s Okresním kulturním střediskem ve Vsetíně.

Lidový tanec na Valašsku. I. Valašský odzemek.

Zpravodaj Okresního vlastivědného muzea. Vsetín, srpen 1990, s. 25 - 33.

Na okraj lidových písní a tanců.

Naše Valašsko 14, 1951, s. 44 - 47.

Slezsko a Laško

Lidové tance z valašsko-lašského pomezí v okolí hory Ondřejníka.

In: V. Socha, Lidové tance z valašsko-lašského pomezí v okolí Ondřejníka. 2. část. Ostrava, Krajské kulturní středisko 1975, s. 1 - 3.

Ke druhé sbírce lidových tanců na Lašsku Vincence Sochy.

In: V. Socha, Lidové tance na Lašsku. 2. část. Ostrava, Krajské kulturní středisko 1986², s. 1 - 3.

Ke třetí sbírce lidových tanců na Lašsku Vincence Sochy.

In: V. Socha, Lidové tance na Lašsku III. Z pozůstalosti autorovy vybrala, uspořádala a k tisku připravila Zdenka Jelínková. Ostrava, Krajské kulturní středisko 1986, s. 2 - 12.

Současný pohled na význam I. dílu Lidových tanců na Lašsku Vincence Sochy.

In: V. Socha, Lidové tance na Lašsku. Praha 1948. (Dva listy volně vložené do souhrnného vydání tří dílů Sochovy sbírky. Ostrava, Krajské kulturní středisko 1986.)

Lidové tance na Jablunkovsku.

Radostná země 7, 1957, s. 86 - 95. Spolu s H. Podešvovou.

Lidové tance na Jablunkovsku.

Lidová tvořivost 8, 1957, s. 113 - 115.

Lidové tance z Hřčavy.

Ostrava, Krajské kulturní středisko 1988. Spolu s I. Stolaříkem a J. Gelnarem.

Lidový tanec ověňžok na Těšínsku.

In: Studie o Těšínsku, sv. 14. Český Těšín, Muzeum Těšínska Český Těšín a Ústav slavistiky Československé akademie věd v Brně, 1989, s. 110 - 118.

[Popis tance ověňžok.]

In: I. Stolařík, Lidová hudební tvořivost na Hřčavě. Radostná země 2, 1952, s. 28 - 29. Spolu s V. Šejvlovou.

Ověňžok (Metodický materiál pro výuku v oborech LK KKS a práci ve folklórních souborech).

Ostrava, Krajské kulturní středisko 1987.

[Popisy tance ověňžok a kulanego.]

In: I. Stolařík, Hřčava. Ostrava, Krajské nakladatelství 1958, s. 238 - 241. Spolu s V. Šejvlovou.

Lašský a slezský tanec "smyk".

Národopisné aktuality 15, 1978, s. 209 - 216.

Slovensko

K výzkumu lidového tance na Slovensku.

In: Súčasný stav etnomuzikologického bádania na Slovensku. Seminarium ethnomusicologicum 1. 1. Bratislava, Ústav hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied 1973, s. 93 - 98.

Za hrami a tancami západného Slovenska.

Hudba, spev, tanec 2, 1963, s. 103.

Tanečný zemepis západného Slovenska.

Hudba, spev, tanec 2, 1963, s. 115 - 116, 154 - 155.

II. PRÁCE O DĚTSKÉM FOLKLÓRU

II. 1. Sbírkky

Dětské hry, říkadla, písně a popěvky z Horácka. I. Říkadla (Metodický materiál pro účastníky školení pro vedoucí dětských folklórních souborů v Třebíči). Třebíč, Okresní kulturní středisko B. Václavka 1983.

Dětské taneční hry z Horácka. Třebíč, Okresní kulturní středisko B. Václavka 1987.

Říkadla, hry a tance dětí z Dolňácka. Uherské Hradiště, Okresní dům osvěty 1967.

Dětské hry a říkadla z Horácka. Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954.

Dětské taneční hry z Valašska. Vsetín, Okresní kulturní středisko 1976¹; Gottwaldov, Okresní kulturní středisko 1985².

Za našó rájó ... Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna 1982.

Jak si hrají děti v Ořechově. Uspořádala, doplnila a k vydání připravila Zdenka Jelínková. Brno, Okresní kulturní středisko Brno - venkov 1984. Spolu s Š. Homolkovou.

II. 2. Studie a metodické materiály

Jak žije folklór mezi dětmi. Národopisné aktuality 17, 1980, s. 31 - 38. Spolu s O. Hrabalovou, J. Pospíšilovou, M. Šrámkovou a M. Toncrovou.

Hra v životě školních dětí v nově osídlené vesnici. In: Dítě a tradice lidové kultury. Brno, Blok 1980, s. 140 - 143.

Děti a jaro. Malovaný kraj 19, 1983, č. 2, s. 12 - 13.

Zbytky jarních chorovodů v dětských hrách na Horňácku. Slovácko 1961. Uherské Hradiště, Slovákcké museum 1961, s. 104 - 114.

K otázkám dětského folklóru. Knihovnička taneční výchovy. Sv. 1. Praha, Ústav pro kulturně výchovnou činnost 1971.

Dětský folklór a práce v dětském folklórním kroužku. Brno, Krajský dům pionýrů a mládeže 1985.

Dětský folklór a jeho využití v kroužcích a souborech. In: Říkej si a hrej! Uherské Hradiště, Okresní kulturní středisko 1983, s. 3 - 8.

Využití dětského folklóru a lidového tance v zájmové umělecké činnosti dětí. Dětské taneční kolektivy. Praha, Ústav pro kulturně výchovnou činnost 1986.

K práci dětských souborů LPT. Knihovnička taneční výchovy. Sv. 3. Praha, Ústav pro kulturně výchovnou činnost 1974, s. 1 - 7.

Práca v detskom súbore. Ludová tvorivosť 9, 1959, s. 179, 231.

Metodické materiály k vedení dětských skupin národopisného souboru při SZK ROH - DK Kyjov. I, II. Kyjov 1976, 1977.

Tři choreografie pro dětské soubory LPT. Uherské Hradiště, Okresní kulturní středisko 1977. Spolu s J. Máčelovou.

III. OSTATNÍ STUDIE A REFERÁTY

III. 1. Obecné studie

Regionální bádání v lidové písni. Zprávy Muzea Vyškovska. Kolokvium o významu regionální kultury. Vyškov, Muzeum Vyškovska 1969, č. 78, s. 20 - 25.

Hustopečsko a Břeclavsko. Kraj, lid a lidové umění.
[Praha, Ústřední dům lidové tvořivosti 1955].

Národopisné slavnosti Brněnska (Ke kořenům původu a rozšíření národopisných slavností na Brněnsku).
In: Město, prostor, lidé, slavnosti. Sborník příspěvků X. strážnického symposia (18. - 19. 10. 1988). Uherské Hradiště, Slovákcké muzeum 1990, s. 283 - 291.

Slavnosti písní a tanců v Tvrdonicích.

In: Náš kraj. Folklor, obyčej, historie, nářečí a jména v tradici a současnosti družstevních vesnic Moravská Nová Ves, Hrušky, Týnec a Tvrdonice. Moravská Nová Ves - Brno, JZD Jana Černého se sídlem v Moravské Nové Vsi a Muzejní a vlastivědná společnost v Brně 1982, s. 237 - 248.

Lidový tanec v práci souborů lidových písní a tanců.

In: Životní prostředí a tradice. Brno, Blok 1975, s. 241 - 244.

Naše soubory a skupiny lidových písní a tanců - jejich charakter a zaměření. - Vesnické skupiny a soubory lidových písní a tanců.
(Referát na krajském semináři 27. 11. 1977 v Novém Městě na Moravě.) Brno, Krajské kulturní středisko 1977.

K některým otázkám práce souborů lidových písní a tanců v Jihomoravském kraji.

In: Tradice lidové kultury v životě socialistické společnosti. Brno, Jihomoravský Krajský národní výbor - odbor kultury 1974, s. 132 - 135.

Vesnické folklorní skupiny a jejich současná kulturně společenská funkce.

In: Lidové umění a dnešek. Brno, Blok 1977, s. 134 - 137.

K problematice vesnických folkloristických souborů.
Taneční listy 11, 1973, č. 3, s. 3 - 4.

Několik poznámek ke scénickému zpracování lidového tance a k zodpovědnosti choreografa (Na okraj II. česko-slovenského festivalu folklorních souborů v Popradu 1974).

Taneční listy 13, 1975, č. 3, s. 6 - 7.

Lidový tanec a film (Příspěvek k otázce výzkumu a dokumentace lidových tanců).
Slovenský národopis 36, 1988, s. 345 - 350.

K problematice choreografického zápisu točivých tanců.
Český lid 43, 1956, s. 262 - 267.

III. 2. Metodické práce

Cvičební hodina na ledě a na sněhu.

In: Cvičitelkám žákyň. Příloha ke Cvičitelce 23, 1947, č. 1, s. 18 - 20.

Tělesná výchova a lidové hry.

Tělesná výchova mládeže 12, 1945 - 1946, s. 239 - 242.

Rej krojovaných skupin. Druhý díl, II. část - Moravské Slovácko. B. m., [1955].

Lidový tanec.

In: M. Patočková - J. Závodník, Názvosloví tělesných cvičení. Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1953, s. 56 - 69. Spolu s D. Fürlovou.

Lidový tanec a píseň.

Jihlava, Sokol 1949.

Lidový tanec a píseň.

In: Z. Boháčková - L. Riedlová, Pásmo horáckých tanců pro vystoupení žákyň škol II. stupně na tělovýchovných dnech mládeže 11. června 1950. - Kraj Jihlava. Jihlava, Krajský národní výbor 1950.

Písňový materiál s popisy tanců. Z archivu Státního ústavu pro lidovou píseň v Brně. Vydáno pro Krajské internátní školení tanečních souborů v Boskovicích od 17. - 24. srpna 1952. B. m., b. d.

Písňový materiál a popisy tanců. Z archivu Kabinetu pro lidovou píseň v Brně. Vydáno pro Krajské internátní školení instruktorů tanečních souborů lidové umělecké tvořivosti v Boskovicích od 12. do 18. července 1953. B. m., b. d.

Lidové tance z Čech a Moravy.
Vychovávateľ 27, 1982/1983, č. 6, č. 7, č. 9; 28,
1983/1984, č. 1 (nestránkované přílohy).

Valašské tance. Horácké tance. Slovácké tance.
In: Z. Jelínková - L. Mátlová - A. Rapošová - D. Fürlová,
Skripta pro posluchače ústavu tělesné výchovy na
pedagogické fakultě Masarykovy university v Brně.
B. m., 1951, s. 1 - 10, 11 - 17, 29 - 35. Spolu s D.
Fürlovou.

*K otázce metodiky práce v souborech lidových písní
a tanců* (Materiály ze školení LPT).
Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna 1984.

Vesnické skupiny a péče o ně.
In: Lidová píseň a tanec (Metodický zpravodaj souborů
a skupin LPT). Uherské Hradiště, Osvětový dům 1966,
s. 10 - 11.

Vesnické skupiny a péče o ně.
Tanečním souborům 7, 1967, č. 2, s. 11 - 12.

Pomoc vesnickým souborům.
Lidová tvořivost 10, 1959, s. 104.

III. 3. Jubilea a nekrology

Jubileum národopisné pracovnice.
Lidová demokracie 1. 2. 1953, s. 6.

Jubileum Lucie Bakešové.
Rovnost 3. 1. 1979, s. 5.

Šedesátiny prof. Ludmily Mátlové - Uhrové.
Národopisné aktuality 6, 1969, s. 58.

Šedesátiny zpěváka a hudece Jožky Zemana z Velké n. Vel.
Národopisné aktuality 6, 1969, s. 215.

Úmrtí dvou interpretů lidového umění.
Malovaný kraj 8, 1972, č. 2, s. 20.

Za Milošem Kašlíkem (1894 - 1974).
Národopisné aktuality 11, 1974, s. 124 - 125.

Za Alžbětou Turečkovou - Čambalovou.
Lidová demokracie 4. 4. 1987, s. 4.

Zemřela vypravěčka Anděla Štípská.
Národopisné aktuality 9, 1972, s. 127 - 129.

Zemřela hornácká tanečnice Alžběta Čambalová.
Lidová tvořivost 11, 1960, s. 114.

Malíř prchavého pohybu.
Lidová demokracie 12. 11. 1985, s. 5.

III. 4. Úvody a doslovy

Předmluva.
In: L. Mátlová - Uhrová, Menuet na Hané. Kroměříž,
Okresní kulturní středisko ve spolupráci s Krajským
kulturním střediskem v Brně 1974, s. 1 - 3.

Úvodem.
In: L. Mátlová - Uhrová, Taneční hry dětí na Hané.
Ostrava, Krajské kulturní středisko 1985, s. 7 - 9.

Ediční poznámka.
In: J. Poláček, Lidové písně z Hané I. Prostějovsko.
Brno, Blok 1966.

[Text na záložce.]
In: L. Mátlová - Uhrová, Hanácké tance z Tovačovska.
Praha, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby
a umění 1954.

Poznámky k tancům Josefa Mojžíška.
In: J. Mojžíšek, Lidové písně z Těšínska. Ostrava,
Krajský národní výbor 1956, s. 160 - 164.

Doslov.
In: J. Pištělák, Lidové tance severního Konicka.
Prostějov, Okresní kulturní středisko 1988, s. 147 - 148.

III. 5. Bibliografie

Soupis literatury k dětskému folklóru a k práci v dětském souboru lidových písní a tanců I. – VI. Taneční bibliografie. Sv. 8 - 13. Praha, Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti (sv. 8) a Ústav pro kulturně výchovnou činnost (sv. 9 - 13) 1971 - 1976.

Z ediční činnosti kulturních institucí. Národopisné aktuality 14, 1977, s. 115 - 120, 279 - 284.

Bibliografická poznámka k tancům na Podluží. In: J. Kružík, U muziky na Podluží. Břeclav, Okresní kulturní středisko 1977, s. 107 - 134.

Bibliografická poznámka k tancům z Kyjovska. In: M. Bimková, Tance z Kyjovska. Brno, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna 1975, s. 55 - 65.

III. 6. Úvahy a názory

*[Z diskuse ke koncepci slavností lidových písní a tanců ve Strážnici.]
Národopisné aktuality 2, 1965, s. 33 - 34.*

Se Zdenkou Jelínkovou na pomoc souborům. Malovaný kraj 24, 1988, č. 2, s. 18; č. 3, s. 18, č. 4, s. 20, č. 5, s. 19, č. 6, s. 20.

Odpověděli nám. Malovaný kraj 25, 1989, č. 1, s. 29.

IV. ZPRÁVY

IV. 1. Zprávy o knihách a autoreferáty

O lidovém tanečním umění, Praha 1954. Demos 1, 1960, sl. 233.

Ch. Suna, Latsjškije chorovody i chorovodnyje tancy, Moskva 1967. Národopisné aktuality 5, 1968, s. 133 - 134.

J. Marcinkowa, Folklor taneczny Beskidu Śląskiego, Warszawa 1971. Národopisné aktuality 9, 1972, s. 215 - 217.

F. Suchý, Lidové písně a tance z Polabí na Králově-městecku, Praha 1955. Český lid 43, 1956, s. 134 - 135.

L. Mátlová, Hanácké tance z Tovačovska, Praha 1954. Demos 1, 1960, sl. 229.

F. Svoboda, Lidové tance z Líšně, Praha 1954. Demos 1, 1960, sl. 229 - 230.

C. Zálešák, Pohronské tance, Martin 1953. Český lid 41, 1954, s. 46.

F. Svobodová - Goldmannová, Říkadla a hry slováckých dětí, uspořádala a zpracovala O. Hrabalová - Kadlčíková, Gottwaldov 1958. Lidová tvořivost 10, 1959, s. 96.

J. Kružík, Dětské hry, říkadla a tance z Podluží, Břeclav 1976. Národopisné aktuality 15, 1978, s. 306 - 307.

Výroční obřady a lidové umění. Ludová tvorivost' 10, 1960, s. 370.

O moravské výšivce. Rovnost 24. 2. 1987, s. 5.

Točivé tance, Gottwaldov 1959. Demos 1, 1960, sl. 228.

Lidový tanec ve Velkém Brně a na Brněnsku, in: Brno v minulosti a dnes I, Brno 1959, s. 163 - 173. Demos 1, 1960, sl. 228. (Má být.)

IV. 2. Zprávy o odborných a vědeckých akcích

Úkoly a výhledový plán brněnského Kabinetu pro etnografii a folkloristiku (sekce folkloristická).

Český lid 41, 1954, s. 44 - 45. Spolu s K. Vetterlem.

Ke studiu lidových tanců v Polsku.

Radostná země 10, 1960, s. 60 - 62.

Výzkum lidových písní a tanců u české menšiny v Jugoslávii.

Národopisné aktuality 5, 1968, s. 268.

Český lidový tanec.

In: Etnografie Slovanů. Zpravodaj koordinované sítě vědeckých informací pro etnografii a folkloristiku. Praha, Ústav pro etnografii a folkloristiku Československé akademie věd 1974, příloha 4, s. 109 - 111.

Průzkum lidových tanců a dětského folklóru na Vizovsku.

Naše pravda 11. 4. 1958, s. 4.

Průzkum lidových tanců na západní Moravě.

Národopisné aktuality 5, 1968, s. 147 - 148.

Zpráva o průzkumu chorovodů na Slovensku.

Slovenský národopis 8, 1960, s. 641 - 651.

Zpráva o kartografických pracích v oboru taneční folkloristiky.

Věstník Národopisné společnosti československé při Československé akademii věd a Slovenskej národopisnej spoločnosti pri Slovenskej akademii vied, 1966, č. 1 - 2, s. 43 - 44.

Taneční konference v Drážďanech.

Lidová tvořivost 9, 1958, s. 4.

Gangar, polska nebo starodávny?

Taneční listy 19, 1981, č. 1. s. 13.

V. kongres Saveza Udruženja Folklorista Jugoslavije v Zaječaru.

Český lid 46, 1959, s. 144.

IV. 3. Zprávy o festivalech, přehlídkách, soutěžích a souborech zájmové umělecké činnosti

Valašské soubory ve Strážnici a na brněnském festivalu 1953.

Valašsko 2, 1953, s. 107 - 108.

Brněnsko a letošní Strážnice.

Rovnost 22. 1. 1980, s. 5.

Strážnická klenotnice lidového umění.

Lidová tvořivost 5, 1954, s. 323 - 324.

Klenotnice na letošní Strážnici.

Lidová tvořivost 8, 1957, s. 197 - 198.

Klenoty folklórního umění.

Lidová demokracie 18. 7. 1985, s. 5.

Pomezními moravskými chodníčky (O jednom ze zajímavých pořadů letošní jubilejní Strážnice).

Lidová demokracie 13. 7. 1985, s. 5.

Dětské skupiny v letošní Strážnici.

Lidová tvořivost 2, 1951, s. 257 - 258.

Děti ve Strážnici.

Zlatý máj 10, 1966, s. 420.

Festival věnovaný dětem.

Lidová demokracie 21. 6. 1979, s. 5.

Horňácké slavnosti.

Rovnost 6. 7. 1982, s. 5.

Ohlédnutí za horňáckými slavnostmi.

Zpravodaj Okresního národního výboru, Hodonín 1982, č. 3, s. 10.

Horňácko Martinu Zemanovi.

Rovnost 24. 7. 1979, s. 5.

Horňácký dětský den.

Rovnost 7. 7. 1962, s. 4.

Mezi dětmi na Horácku.
Rovnost 26. 4. 1979, s. 5.

Mladé Horácko 1984.
Taneční listy 22, 1984, č. 8, s. 13.

Mladé Horácko již po třinácté.
Malovaný kraj 21, 1985, č. 5. s. 22.

Kalendář slavností otevřely děti.
Rovnost 22. 4. 1987, s. 5.

Aj, Brno, Brnečko.
Rovnost 17. 11. 1983, s. 5.

Brněnsko zpívalo a tančilo.
Rovnost 8. 12. 1981, s. 5.

Brněnsko zpívá a tančí.
Rovnost 4. 5. 1979, s. 5.

Setkání s písněmi a tanci Brněnska.
Směr 15. 5. 1981, s. 4.

Setkání souborů Brněnska v Troubsku.
Taneční listy 24, 1986, č. 7, s. 13.

Svátek písní a tanců v Troubsku.
Směr 6. 6. 1986, s. 4.

Národopisná slavnost v Troubsku.
Rovnost 13. 6. 1981, s. 7.

Ta komínská mája tenká.
Rovnost 26. 10. 1978, s. 5.

Tuňanští nezapomínají na tradice.
Rovnost 31. 10. 1979, s. 5.

Důstojná oslava výročí obce.
Rovnost 13. 6. 1979, s. 5.

Horácko zpívalo a tančilo.
Rovnost 22. 9. 1976, s. 5.

Horácké soubory zpívaly a tančily v Telči.
Rovnost 21. 6. 1988, s. 5.

Cíkháj míru a přátelství.
Rovnost 4. 7. 1979, s. 5.

Klobouckem křížem krážem.
Rovnost 17. 6. 1981, s. 5.

Podluží v písní a tanci 1982.
Rovnost 3. 6. 1982, s. 5.

Z letošních slavností písní a tanců. Starý Hrozenkov.
Lidová tvořivost 7, 1956, s. 224.

Folklorní festival Dolní Lomná 1974.
Rovnost 2. 10. 1974, s. 5.

Slavnosti písní a tanců ve Strakonících.
Lidová demokracie 15. 9. 1959, s. 3.

Ha ty svatýj Vavřínečku ...
Národopisné aktuality 5, 1968, s. 260 - 261.

Překvapení nejsou nikdy vyloučena.
Lidová tvořivost 10, 1959, s. 257.

Detva 1969.
Národopisné aktuality 6, 1969, s. 252 - 253.

3. Celoslovenský festival dětských folklórních souborů.
Tanečním souborům 11, 1971, č. 2 - 3, s. 27 - 29.
(Má být.)

U pramenů krásy (Celoslovenská přehlídka dětského hnutí ve vyhledávání klenotů lidové tvorby).
Taneční listy 13, 1975, č. 2, s. 11 - 12.

Zahrej mi houdečku ... (K národní přehlídce dětských folkloristických souborů v Bruntále 15. - 16. června 1973).
Taneční listy 11, 1973, č. 7, s. 14 - 15.

Moravské a slezské soubory se představily.
Taneční listy 12, 1974, č. 8, s. 17 - 19.

- V Trinci vedli Moravané.*
Rovnost 5. 11. 1982, s. 5.
- Ze života v Brněnském a Gottwaldovském kraji.*
Lidová tvořivost 9, 1958, s. 36.
- Na okraj brněnské soutěže v lidovém tanci.*
Rovnost 7. 5. 1982, s. 6.
- Slovácké soubory soutěžily v Břeclavi.*
Malovaný kraj 21, 1985, č. 5, s. 23.
- Vesnická mládež zpívala a tančila.*
Rovnost 4. 12. 1973, s. 5.
- Vesnické soubory zpívaly a tančily.*
Rovnost 17. 1. 1983, s. 5.
- Vesnické soubory tančily a zpívaly ve Švábenicích.*
Rovnost 14. 11. 1979, s. 5.
- Vesnické soubory tančily v Čejkovicích.*
Rovnost 20. 11. 1981, s. 5.
- Krajská přehlídka v Chudčicích.*
Rovnost 1. 4. 1983, s. 5.
- Pokračovatelé folklórních tradic.*
Rovnost 2. 12. 1986, s. 5.
- Za lidovými tanci.*
Slovácko 20. 3. 1968, s. 2.
- Ludový tanec na stretnutí mládeže v Bme. Niekoľko poznámok členky poroty.*
Lidová tvorivost' 9, 1959, s. 438 - 439.
- Propagace valašských tanců na Slovensku.*
Naše Valašsko 12, 1949, č. 1 - 2, s. 78.
- Soutěž sólistů v lidovém tanci.*
Lidová tvořivost 6, 1955, s. 199 - 200.
- Zkvalitňují práci souborů.*
Rovnost 26. 3. 1974, s. 5.
- Dvacetiletý Javorníček.*
Rovnost 28. 12. 1978, s. 5.
- Jubilující Pálava.*
Rovnost 11. 5. 1984, s. 5.
- Třicet let Vysočanu.*
Rovnost 30. 5. 1985, s. 5.
- Břeclavan v Jugoslávii.*
Národopisné aktuality 2, 1965, č. 1 - 2, s. 104.
- Velička reprezentovala.*
Rovnost 14. 9. 1983, s. 5.
- Sympatie našemu folklóru.*
Rovnost 13. 8. 1981, s. 5.
- Festival lidových písní a tanců v Kartágu.*
Taneční listy 3, 1965, č. 10, s. 3.
- První mezinárodní folkloristický festival v Bukurešti.*
Národopisné aktuality 6, 1969, s. 248 - 250.
- Smotra folkloru v Zagrebu.*
Taneční listy 4, 1966, č. 10, s. 11.
- Smotra folkloru v Zagrebu.*
Tanečním souborům 7, 1967, č. 1, s. 23.
- Festival vesnických folkloristických skupin v Záhřebu.*
Národopisné aktuality 3, 1966, č. 3 - 4, s. 63 - 64.
- Setkání mládeže v NSR.*
Tanečním souborům 7, 1967, č. 1, s. 23.
- Tance severní Osetie.*
Rovnost 22. 11. 1979, s. 5.
- Tančili a zpívali kubánští kozáci.*
Rovnost 30. 9. 1977, s. 5.
- Rumunský soubor Braduletil.*
Rovnost 25. 10. 1979, s. 5.

V. PROGRAMOVÉ SBORNÍKY

Příspěvky v programových sbornících strážnického festivalu:

1962 (Mezinárodní klenotnice 1962, nestr.); 1963 (Lid a krása, nestr.); 1966 (Rok na vsi. Rodinné obyčej českého a slovenského lidu, s. 8 - 10); 1970 (Pod Javorinú, horú zelenú ..., s. 29 - 31); 1973 (V tom Brodečku na kopečku ..., s. 12); 1974 (Lidový tanec v Československu, s. 19 - 22); 1977 (Krajem zavádky, s. 14 - 16. Spolu s O. Sirovátkou.); 1979 (Děti Slovácka, s. 7 - 8); 1980 (Ta brněnská brána, s. 7 - 8); 1981 (Hoš, Podluží, s. 12 - 14); 1982 (Vítej, Horácko milé, s. 9 - 12); 1983 (Děti a výroční obyčej, s. 22 - 23); 1984 (Kola, hry a chorovody, s. 40 - 44. Spolu s A. Sulitkou.); 1985 (Pomezními chodníčky, s. 7 - 8); 1986 (Aj, ta naša Haná, s. 31 - 33); 1987 (Zelené pérečko, červený dolomán, s. 11 - 12); 1989 (Dřevěný oheň, s. 21 - 22).

Příspěvky v programových sbornících Horňáckých slavností:

1958 (K programu druhých Horňáckých slavností, nestr.); 1960 (Stará tradice, nestr.); 1984 (Horňácká svadba, s. 20 - 26); 1986 (Z horňácké kroniky, s. 17 - 21); 1987 (Nad Javornýčkem spjevá hrdlička, s. 22 - 24; Z horňácké kroniky, s. 25 - 31); 1988 (Z horňácké kroniky, nestr.); 1989 (Z horňácké kroniky, s. 15 - 20); 1990 (Aleš Černý a Horňácko, s. 5 - 6; Ej, Javorinko šedá, s. 7 - 11; Z horňácké kroniky, s. 12 - 17).

Ke kořenům Mladého Horňácka.

In: Mladé Horňácko. Hodonín, Okresní kulturní středisko 1987, s. 8 - 13.

Příspěvky v programových sbornících Brněnsko tančí a zpívá:

1980 (Brněnsko zpívá a tančí, s. 5 - 6); 1983 (Brněnsko tančí a zpívá, s. 5 - 6); 1986 (Brněnsko tančí a zpívá, nestr.); 1988 (Brněnsko tančí a zpívá, nestr.).

Před taboló.

In: X. národopisná slavnost Brněnska. Brno, Středisko kultury 1990, nestr.

Příspěvky v programových sbornících Národopisné slavnosti v Troubsku:

1983 (Okresní Národopisná slavnost Troubsko 1983, nestr.); 1985 (K pořadu troubských slavností 1985, s. 3 - 5); 1986 (K programu Národopisné slavnosti Troubsko 1986, s. 6 - 8); 1989 (Májko, májko zelená, s. 5 - 18).

Folklorní festival "Dolní Lomná 1974".

In: Mionší. Informační zpravodaj folklorního festivalu "Dolní Lomná 1974". Dolní Lomná, Osvětová beseda v Dolní Lomné a organizační výbor národopisných slavností Dolní Lomná 1974, s. 3 - 4.

Valašský krúžek v Brně a jeho kultumě výchovné poslání.

In: 25 let Valašského krúžku ZK Dopravy a spojů v Brně. B. m., [1972], s. 27 - 30.

30 let s písničkou a tancem.

In: Javorník, soubor lidových písní a tanců. Brno, Klub školství a vědy B. Václavka 1980, nestr.

Javorníku do vínku.

In: 40 let souboru písní a tanců Javorník. Brno, Klub školství B. Václavka [1990], nestr.

Co řekli o práci Javorníčku.

In: Slavnostní představení dětského souboru písní a tanců Javorníček Domu pionýrů a mládeže v Brně k 25. výročí založení souboru. Brno 1983, nestr.

Co říká odborník.

In: Horácký soubor písní a tanců Vysočan 1954 - 1989. Jihlava, Dům kultury ROH [1989], nestr.

Charakteristika tvorby.

In: [Průvodce k výstavě obrazů Aleše Černého. Sdružený závodní klub ROH, Bystrice pod Hostýnem, b. d.]

EDIČNÍ POZNÁMKA

Bibliografie Zdenky Jelínkové vznikala dlouze a složitě, měnili se autoři i vydavatelé. Současný soupis obsahuje 332 příspěvků, které vznikly za více než čtyřicet let publikačního působení. Při jeho třídění jsme hledali takovou podobu, která by nejvíce vyhovovala zájmu budoucích uživatelů a zároveň plasticky zobrazovala celoživotní dílo badatelky, které je zaměřeno monotematicky, ale nikoli v úzce vymezeném teoretickém okruhu. Proto i formy publikace jejích prací a širší tématu jsou velmi různorodé. Objevují se zde knižní vydání vedle cyklostylovaných rozmnoženin, účelové tisky a metodické materiály, které však často obsahují cenné poznatky. Stojí zde vedle sebe práce závažného charakteru a příspěvky okrajové. Pestrost po stránce formové i obsahové znemožnila příliš jednoznačné členění. Proto podoba, ke které jsme dospěli, je určitým kompromisem vycházejícím z předloženého materiálu a snažícím se jej respektovat. Ale ani tak jsme se nevyhnuli menším sjednocovacím úpravám (např. při výčtu zpráv o knihách a autoreferátů) a také zdánlivé nejednotnosti v řazení některých titulů (např. podtitul metodický materiál označuje někdy důležitou sbírku apod.). Do bibliografie jsme pojalí téměř všechny nám známý a dostupný materiál. Neuplatnili jsme žádné kritické hledisko, naší snahou bylo podat co nejúplnější výčet prací, který v této podobě vzniká poprvé. Už sama možnost zveřejňování titulů s taneční tematikou nebyla jednoduchá. Ponejvíce byly vydávány v osvětových zařízeních, které zároveň kladly požadavky na praktické využití a určitým způsobem omezovaly teoretické zařazení práce.

Celou bibliografii jsme rozčlenili do pěti oddílů, každý s poněkud odlišnou koncepcí. Do prvního oddílu jsme zařadili práce z pohledu geografického. V nich a v metodologickém přístupu k nim vidíme stěžejní část autorčina úsilí - sesbírat taneční materiál na území co nejširším. Regionální klasifikace Moravy a Slezska dodržuje ustálené povědomí oblastí s ohledem na zaměření tříděných prací. Autorka někdy spojovala ve svých sbírkách činnost v několika regionech či subregionech. V případech, že šlo o zcela odlišné oblasti, považovali jsme za určující první region v názvu práce. Z bibliografie jsme vyloučili hledisko chronologické a tituly v jednotlivých oddílech jsme k sobě řadili podle vnitřní logiky tak, aby vytvářely menší souvislé celky (např. podle podoblastí apod.). Zároveň jsme vždy nadřazovali tituly obecnější těm více konkrétním a ve vymezení užším. Toto pravidlo platí pro celý soupis. Do druhého oddílu jsme začlenili práce o dětském folklóru s vydělením sbírek, studií a metodických příspěvků. Přednost měla opět povaha materiálu před vydavatelským

zdůvodněním edice apod. Nejvíce rozčleněn je oddíl třetí, a to do skupin, které nám samy vplynuly z předložených prací. Pro větší přehlednost je tematicky rozdělen i čtvrtý oddíl zpráv. Poslední částí jsou programové sborníky. Tvoří důležitý článek autorčina působení, neboť se v nich promítá její činnost scénáristická a organizační. Tyto účelové tisky se však vyznačují velmi špatnými předpoklady pro srozumitelný a zároveň správně uchopený bibliografický záznam: různé titulní listy i při každoročním vydávání, nedostatečné označení často preferující spíše grafickou než věcnou stránku atd. Proto jsme se u většiny programových sborníků rozhodli pro způsob zápisu, který asi nejvíce odpovídá tzv. souhrnnému bibliografickému záznamu. Jsme si vědomi jistého subjektivního pojetí, zároveň však doufáme, že dostatečně usnadníme čtenářům orientaci. Rozdělením prací do menších oddílů dochází také k zřehlednění bibliografie, proto upouštíme od uvádění pořadových čísel a rejstříků.

M. P.

ZDENKA JELÍNKOVÁ

Bibliografická příloha Národopisné revue č. 3

Sestavila Martina Pavlicová za spolupráce Oldřicha Sirovátky a Aleny Schauerové

Vydal Ústav lidové kultury ve Strážnici

Tisk: Grafia, s. p. závod 3, Staré Město u Uh. Hradiště